

Harjumaa arengupäev 2018

Ettevõtlik elamise viis!

Harjumaa arengupäev toimus 4. oktoobril 2018 [Kernu mõisas](#).

Arengupäeva peamiseks eesmärgiks seadsime kontaktide otsimise ja võrgustumise, mis aitaks hiljem kasu saada piirkondlikust (koostöö)võrgustikust. Arengupäeval osalesid ettevõtlikud inimesed, ettevõtjad ja kohalike omavalitsuste esindajad.

Arengupäev algas võrgustumisega messialal, kus olid esindatud Harjumaa LEADER tegevusgrupid, MTÜ Lilleoru, OÜ Aamann, Ennetaja OÜ, Harju Ettevõtlus- ja Arendukeskus, MTÜ Vanamõisa Küla, Mailis Design OÜ, Rebaseonu.ee, MTÜ Iru Ämma Klubi, Põllumajandusuringute Keskus, Mõnuste Juustukoda.

Töötubade arutelude kokkuvõtted

- **Piirkondlike suveniiride kujundamine - Margit Pärtel ([PHKK](#)):**

Piirkond Tallinna lähistel vajab nii suveniire kui meeneid, st tooteid nii turistidele kui ka oma piirkonna siseselt inimeste tunnustamiseks, tegevuste tutvustamiseks, külalistele kinkimiseks. Olulisemad mõtted töötoast:

- kingitus ei pea olema asi, see võib ka olla elamus - õpituba, kontsert, loodusretk, maitseelamus;
- meened ja inimeste soovid on ajas muutuvad - ei saa jääda teatud asjadesse kinni ja leppida olukorraga, kus ettevõtjal/vallavalitusel ongi riulis üks kingitus jagamiseks (kruus);
- toote valmistamisel peab teadma sihtgruppi ja parima tulemuse saamiseks teevad tellija ja teostaja koostööd. Kahjuks pole see veel väga levinud ja pigem on vähelevinud praktika. Samas on meil Harjumaal mitmeid keskuseid (nt Tammiku KK, Ajaveski, Tagametsa Loovusmaja), kes koondavad professionaalseid kunstnike/disainereid või kaasavad neid oma tegevuses ning saaksid kaasa aidata piirkondlike meenete väljatöötamisel ja valmistamisel. Samuti on heal tasemel käsitöölisi, kellele tööd pakkuda ideekavandite teoks tegemisel;
- oma toodete väljatöötamiseks on hea leida üks kunstnik, mõelda oma toodete sari ühtse kujundusega, miks mitte ka oma materjal.

- **Piirkondlike suursündmuste korraldamine - Ede Teinbas ([LHKK](#)):**

Töötoas jagasid oma kogemust piirkondlike suursündmuste korraldamisega seotud Carmen Kressa (ühisprojekt "LEADER liigub Rae, Jõelähtme ja Viimsi vallas"), Indrek Leht (Kõrvamaa filmiõhtud), Katrin Krause (Vanamõisa Vabaõhukeskus), Maarja Lillemäe ja Heli Nurger (Porikuu festivali korraldajad). Kõik need sündmused on alguse saanud toetusprojektist. Olulisemad mõtted töötoast:

- piirkondliku suurürituse korraldamiseks on vaja ideed, järjepidevust, turundust ja meeskonda;
- sündmuseid ei saa korraldada üksinda, meeskonna tugi on oluline. Peab olema lõbus koos meeskonnaga. Raha motiveerib ka, aga ainult raha pärast piirkondlikke sündmuseid ei korraldata;
- peab olema (tasustatud) eestvedaja, kelle jaoks see on kohustus ja vastutus;
- koostööpartnereid võib alguses olla keeruline leida, aga see tasub end lõpuks ära;
- tasub endale koolitada koostööpartnereid, kutsuda väiksemaid tegijaid kaasa;
- oluline on kvaliteet. Paremini kaotada mõned korrad, kui teha "odavalt";
- tegelikult inimesed on huvitatud käima kohalikel üritustel, küsimus on, kuidas nendeni info viirvarris jõuda – ka naabervalda või maakonda.

- **Kohalik toit koduköögist edasi! - Jako Jaagu (NVK):**

Töötoas toimunud vestlus, mis toimus sujuvalt tutvustusringi käigus oli asjalik ning osalejad, ennekõike neli tootjat, said omavahel tuttavaks (võrgustumine paistab olevat Harjumaal probleem). Jagati kontakte, arutati võimalikke koostöökohti. Esile tõusnud teemad:

- ka juba suuremad teismelised enam ei tea, kust tuleb piim ja liha;
- paljudel taludel on teatavas mõttes probleemiks see, et külastajaid käib väga palju - alates perest, kes tuleb mune ostma kuni koolilaste ekskursioonideni ja see nendega tegelemine võtab väga palju aega. Kuidas seda kulunud aega kompenseerida?

Arutelu tulemusel jõuti arusaamisele, et koostööd ettevõtjate vahel tuleb soodustada, koostöö suunda tuleks täpsustada.

- **Meeskonna inspireerimine - Anu Ritson (HEAK):**

Meeskonna inspireerimise töötoas oli kandvaks teemaks eelkõige külakogukondade tegevustesse inimeste kaasamine, nendes ühistevuste vastu huvi äratamine, kaasa mõtlemisele ärgitamine jmt. Kõlama jäid järgmised mõtted:

- eestvedajate usaldusväärsus ja maine on oluline;
- liidrite karisma ja olemus mõjutab emotsioone ja inspireerib;
- tegevuste tulemusel tekkiva väärtuse – miks me seda teeme, mis see meile annab – sõnastamine ja kommunikeerimine on kaalukas eeldus;
- mõtteviisi muutmine ja innustava tegutsemiskeskonna tekkimine võtab aega
- tegijate tunnustamine on eeskujuks ja köidab;
- ka eestvedajad-võtmeisikud vajavad tunnustust, väärtustamist.

- **Ettevõtlikud kogukonnad - Aule Kikas (NVK):**

Oma kogemust jagasid Muraste külaselts ja Vääna-Jõesuu külaselts. Olulisemad mõtted töötoast:

- kogukondadel on palju võimalusi erinevateks tegevusteks;
- väga oluline on eestvedaja roll ja oma näo leidmine: mis ühes kohas toimib, ei pruugi seda teha teises kogukonnas;
- töötoas toodud näidetest on tunnustust vääriv Vääna-Jõesuu sporditeemaline areng: paari aastaga on käivitatud hulgaliselt spordiringe-treeninguid;
- Muraste külaseltsi tegevusi iseloomustavad kaunid kunstid: kunstiringid, näitering, koorilaul, väikekandle ansambel, toimuvad kontserdid, kinoõhtud, teatrietendused jne. Eraldi saab esile tõsta turvalisuse temaatika: külas on loodud oma turvagrupp, paigaldatud valvekaamerad, korraldatud on korstnapühkija hange jne. Võtmesõna on kaasamine;
- kokkuvõtteks leiti, et kui ise uskuda seda, mida teeme, kui tahe ja tegevus on siiras, tuleb ka inimesi - nii osalema kui kaasa lööma organiseerimisel.

Arengupäeva arutelu jätkus paneeldiskussiooniga, millest võtsid osa Ene Lill, Erki Ruben, Kadri Salev, Liina Kikas, Vello Enniste. Arutelu juhtis Elmo Puidet.

Ühiselt arutleti teemadel: koostöö, erinevate fondide ja riigi toetuse olemus ja vajalikkus ning koostöö vajadus ja võimalikkus kogukonnaga.

Mõtted koostöö teemal

- Koostöös peab ka teine pool võitma. Koostööd saab teha vaid nendega, kelle väärtuspõhimõtted on samad.
- Koostöö ei ole ainult traditsiooniliste koostööpartneritega, ka tarnijaid, kliente ja töötajaid peab nägema koostööpartneritena.

Mõtted toetuste teemal

- Ettevõtjad peavad projektitaotluste kirjutamist pigem keeruliseks või ei ole neile sobivaid meetmeid, nõustamine on vajalik.
- Et ettevõtjad ei tunneks pettumust, peavad toetusmeetmed olema hästi läbimõeldud, teavitatud ja sihistatud. Ebaõiglus ja raha "põletamise" lood tekitavad pettumustunnet.
- Üks võimalus riigi toetuse kasutamiseks oleks riigi kui terviku turundamine - Eesti kui turismisihtkoht.
- Ettevõtjad pigem ei oota riigilt toetusi, vaid korralikku infrastruktuuri ja õiglast maksusüsteemi.

Mõtted koostööst kogukonnaga

- Ettevõtjad on valmis kogukondi toetama nii rahaliselt kui oma toodetega, sh toetama erinevaid valdkondi (nt ametikoolid, vaegkuuljad jt).
- Ettevõtja tahab ise otsustada, keda ta toetab. Ei oleks huvitatud andmast rohkem raha riigikassasse, et toimuks ümberjagamine valdkondadesse.
- LEADER võrgustikud võiksid olla ettevõtjate ja omavalitsuse koostöö vahendajaks seal, kus ei ole ettevõtjate liitu. Ettevõtjad tahavad, et omavalitsused neid rohkem kuulaksid. Praegu on ettevõtjatel võimalik kohalikku arengut suunata pigem vaid LEADER võrgustike kaudu.

Harjuma aarengupäev lõppes ühise õhtusöögiga. Muusikalist vahepala pakkus Muusikaseltsi Nissi Trollid õpilased.

Aarengupäev toimus koostööprojekti „Harju LEADER tegevusgruppide ühistegevused” raames, mille tegevusi kaasrahastatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi LEADER meetmest.

